รายงานการวิเคราะห์ข้อสอบ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ภาคเรียนที่ **๑** ปีการศึกษา **๒๕๖๙**

นางสาวเกษราภรณ์ ปัญยาง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

รายงานการวิเคราะห์ข้อสอบฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสตรีศึกษา โดยมุ่งศึกษาคุณภาพของข้อสอบทั้งในส่วนของข้อสอบปรนัยและข้อสอบอัตนัย ตลอดจนพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบทดสอบที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วยข้อสอบปรนัยจำนวน ๔๕ ข้อ และข้อสอบอัตนัยจำนวน ๓ ข้อ โดยใช้ข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๒๘ คน ในการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบและผลการตอบของผู้เรียน สำหรับข้อสอบปรนัย ได้พิจารณาคุณภาพรายข้อและอำนาจจำแนก ตลอดจนความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ส่วนข้อสอบอัตนัย ได้วิเคราะห์คะแนนรายบุคคล คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพ เพื่อให้เห็นผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ข้อสอบต้นฉบับระบุว่าเป็นแบบทดสอบปลายภาค รายวิชาภาษาไทย ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และมีข้อเขียน ๓ ข้อ ข้อละ ๕ คะแนน รวม ๑๕ คะแนน แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ การวิเคราะห์ข้อสอบในครั้งนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผล เนื่องจากช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่าข้อสอบแต่ละข้อสามารถวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เหมาะสมเพียงใด ข้อสอบข้อใดมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ต่อได้ ข้อใดควรปรับปรุง รวมทั้งช่วยให้สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบการวางแผนจัดการเรียนรู้ การสอนซ่อมเสริม และการพัฒนาผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการและศักยภาพของแต่ละบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิเคราะห์ข้อสอบฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการวัดและประเมินผลรายวิชาภาษาไทย การปรับปรุงและพัฒนาแบบทดสอบให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นแนวทางในการนำข้อมูลจากผลการประเมินมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานประกอบการพัฒนางานด้านการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของครูได้อย่างเหมาะสม

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาวเกษราภรณ์ ปัญยาง

ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์	๒
วิธีดำเนินการ	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ	๖
อภิปรายผล	๘
เอกสารอ้างอิง	๙
ภาคผนวก	
ข้อสอบรายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	ก
ผลการวิเคราะห์ข้อสอบรายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	ข

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ กระบวนการคิด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคต การจัดกระบวนการเรียนรู้จึงมิได้มุ่งเน้นเพียงการถ่ายทอดองค์ความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียนเท่านั้น หากแต่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล สื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงระดับความรู้ความสามารถ พัฒนาการ ความก้าวหน้า ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับครูผู้สอนในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนควบคู่กับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยผลการประเมินควรสามารถสะท้อนพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ แนวคิดดังกล่าวปรากฏในเอกสารตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อสอบที่ผู้ใช้แนบมา ซึ่งเน้นว่าการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และควรดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร การดำเนินการวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชา เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และระดับชั้นของผู้เรียน โดยเฉพาะแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นเครื่องมือที่ครูผู้สอนนิยมใช้ในการตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบทดสอบที่มีคุณภาพควรสามารถวัดได้ตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด มีระดับความยากง่ายที่เหมาะสม มีความสามารถในการจำแนกผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน และมีความเชื่อมั่นในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้ผลการประเมินที่ได้มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนได้อย่างเป็นธรรม เอกสารตัวอย่างที่นำมาใช้เป็นแนวทางได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเครื่องมือวัดผลที่ดีว่า ควรมีความเที่ยงตรง มีระดับความยากง่ายที่เหมาะสม มีอำนาจจำแนกและมีความเชื่อมั่น รวมถึงชี้ให้เห็นว่าการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดผลได้อย่างเป็นระบบ ในบริบทของโรงเรียนสตรีศึกษา การจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเชื่อมโยงกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา การสร้างและใช้แบบทดสอบจึงควรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับในชั้นเรียน การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบภายหลังการนำไปใช้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ครูผู้สอนได้ตรวจสอบว่าแบบทดสอบสามารถวัดความรู้และความสามารถของผู้เรียนได้เหมาะสมเพียงใด รวมทั้งช่วยให้ทราบว่าข้อสอบข้อใดมีคุณภาพ ข้อใดควรปรับปรุง และประเด็นใดควรนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป รายวิชาภาษาไทยเป็นรายวิชาพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนในหลายมิติ เนื่องจากภาษาไทยเป็นทั้งเครื่องมือในการสื่อสาร เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยจึงมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด การคิดวิเคราะห์ การใช้ภาษา การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรม และการนำความรู้ทางภาษาไปใช้ในชีวิตจริง ดังนั้น การวัด

และประเมินผลในรายวิชาภาษาไทยจึงควรครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะทางภาษา กระบวนการคิด และความสามารถในการสื่อสาร มิควรประเมินเฉพาะการจดจำข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเท่านั้น สำหรับแบบทดสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ของโรงเรียนสตรีศึกษา ซึ่งนำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ในเอกสารข้อสอบระบุรายวิชา ระดับชั้น ภาคเรียน และปีการศึกษาไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งมีการกำหนดตัวชี้วัดและขอบข่ายเนื้อหาที่ใช้ประเมินผู้เรียน แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ แบบทดสอบประกอบด้วยข้อสอบปรนัยจำนวน ๔๕ ข้อ และข้อสอบอัตนัยจำนวน ๓ ข้อ โดยข้อสอบอัตนัยแต่ละข้อกำหนดคะแนนเต็ม ๕ คะแนน รวมคะแนนอัตนัย ๑๕ คะแนน แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ ในการจัดทำรายงานวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดคะแนนข้อสอบปรนัยรวม ๑๕ คะแนน และข้อสอบอัตนัยรวม ๑๕ คะแนน รวมคะแนนทั้งฉบับ ๓๐ คะแนน เพื่อให้การวิเคราะห์ผลสามารถครอบคลุมทั้งการตอบแบบเลือกตอบและการแสดงความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียน เมื่อพิจารณาเนื้อหาของแบบทดสอบ พบว่ามีการประเมินผู้เรียน ในหลายด้าน ทั้งการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม การศึกษาวรรณคดีเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย การศึกษาบทความเรื่องโคลนติดล้อ การวิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับโอกาส กาลเทศะและบุคคล การใช้คำราชาศัพท์ การพูดในโอกาสต่าง ๆ การพูดโน้มน้าวใจ การแต่งบทร้อยกรอง การอ่านและตอบคำถาม ตลอดจนการผลิตงานเขียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษาและวรรณคดีในหลายมิติ และมิได้จำกัดอยู่เพียงการวัดความจำของผู้เรียนเท่านั้น ตัวข้อสอบยังมีการกำหนดตัวชี้วัดไว้เป็นช่วง ๆ ตามเนื้อหาที่ต้องการประเมิน ซึ่งช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างข้อคำถามกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการตรวจสอบ แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ การใช้ข้อสอบทั้งแบบปรนัยและแบบอัตนัยร่วมกันมีความเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชาภาษาไทย เนื่องจากข้อสอบปรนัยสามารถใช้วัดความรู้ ความเข้าใจ การจำแนก การวิเคราะห์ และการตัดสินใจเลือกคำตอบที่ถูกต้องจากตัวเลือกที่กำหนด ขณะที่ข้อสอบอัตนัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในการคิด การเรียบเรียงความคิด การอธิบายเหตุผล การแสดงความคิดเห็น และการใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างเป็นระบบ ในแบบทดสอบฉบับนี้ ข้อสอบอัตนัยประกอบด้วยการเขียนอธิบายการวางแผนใช้เงิน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของแพทย์ที่ดี และการบอกความหมายของสำนวนไทย ซึ่งเป็นลักษณะข้อคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความรู้และความสามารถด้านภาษาในรูปแบบที่แตกต่างกัน แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ อย่างไรก็ตาม การมีข้อสอบที่ครอบคลุมเนื้อหาหรือมีจำนวนข้อที่เหมาะสมเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอที่จะยืนยันได้ว่าแบบทดสอบมีคุณภาพ เพราะข้อสอบแต่ละข้ออาจมีคุณสมบัติทางการวัดที่แตกต่างกัน เช่น บางข้ออาจง่ายหรือยากเกินไป บางข้ออาจไม่สามารถจำแนกผู้เรียนที่มีความสามารถสูงและต่ำได้ หรือบางข้ออาจมีตัวเลือกที่ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นตัวลวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หลังจากนำข้อสอบไปใช้กับผู้เรียนแล้ว จึงควรนำผลการตอบของผู้เรียนมาวิเคราะห์เชิงสถิติ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาคุณภาพของข้อสอบอย่างเป็นระบบ ซึ่งในเอกสารตัวอย่างได้อธิบายว่าผลการวิเคราะห์รายข้อช่วยให้ครูสามารถตรวจสอบความยากง่าย อำนาจจำแนก การใช้ภาษา และประสิทธิภาพของตัวลวง ตลอดจนช่วยให้สามารถปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในการวิเคราะห์ข้อสอบครั้งนี้ ผู้จัดทำได้นำข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๒๘ คน มาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยในส่วนของข้อสอบปรนัยจำนวน ๔๕ ข้อ ได้พิจารณาคุณภาพของข้อสอบตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อศึกษาค่าอำนาจจำแนกและพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อผ่านเกณฑ์คุณภาพหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ส่วนข้อสอบอัตนัยจำนวน ๓ ข้อ ได้พิจารณาผลคะแนนของนักเรียนรายบุคคล คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ และการกระจายของคะแนน เพื่อสะท้อนระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละข้อและในภาพรวม ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อสอบทั้ง

สองรูปแบบช่วยให้การประเมินคุณภาพของเครื่องมือมีความครอบคลุมและเหมาะสมกับลักษณะของรายวิชามากยิ่งขึ้นการพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าข้อสอบสามารถจำแนกผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันได้เพียงใด เอกสารตัวอย่างกำหนดแนวทางว่าข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ ๐.๒๐ ขึ้นไปถือว่ามีอำนาจจำแนกและสามารถพิจารณาว่าผ่านเกณฑ์ได้ ขณะที่ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ควรได้รับการตรวจสอบและปรับปรุง การนำเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้จึงช่วยให้การพิจารณาคุณภาพข้อสอบมิได้อาศัยเพียงความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้สอน แต่มีข้อมูลทางสถิติประกอบการตัดสินใจ ในด้านความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นมีความสำคัญต่อการประเมินความสม่ำเสมอและความน่าเชื่อถือของผลการวัด หากแบบทดสอบมีความเชื่อมั่นในระดับที่เหมาะสมย่อมช่วยเพิ่มความมั่นใจว่าคะแนนที่ผู้เรียนได้รับสะท้อนระดับความสามารถของผู้เรียนได้อย่างคงเส้นคงวา ในเอกสารตัวอย่างที่นำมาเป็นแนวทาง มีการใช้วิธี Lovett เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์และมีการนำผลการวิเคราะห์มาใช้ประกอบการสรุปคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนั้น การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นจึงเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยเสริมให้การประเมินคุณภาพข้อสอบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากการตรวจสอบคุณภาพของตัวข้อสอบแล้ว ผลการวิเคราะห์ยังสามารถใช้สะท้อนคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนได้อีกด้วย หากพบว่าผู้เรียนจำนวนมากมีปัญหาในข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดหรือสาระใดสาระหนึ่ง ครูสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ทบทวนกระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ หรือวิธีการสอนในประเด็นนั้น ๆ ได้ ในทางกลับกัน หากผู้เรียนสามารถทำข้อสอบบางกลุ่มได้ดีอย่างต่อเนื่องก็สามารถใช้เป็นข้อมูลยืนยันว่าผู้เรียนมีความรู้หรือทักษะในด้านนั้นในระดับที่เหมาะสม การวิเคราะห์ข้อสอบจึงมิใช่เพียงการตรวจสอบตัวข้อสอบ แต่เป็นส่วนหนึ่งของวงจรการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์ยังมีประโยชน์ต่อการสร้างคลังข้อสอบและการพัฒนาข้อสอบในครั้งต่อไป เพราะข้อสอบที่ได้รับการตรวจสอบแล้วว่ามีคุณภาพสามารถนำมาพิจารณาเก็บไว้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อสอบหรือพัฒนาเป็นคลังข้อสอบของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขณะที่ข้อสอบที่มีคุณภาพต่ำสามารถนำมาปรับปรุงในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ตัวเลือก การกำหนดสถานการณ์ หรือระดับความคิดที่ต้องการวัด ก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับเอกสารตัวอย่างซึ่งระบุว่าผลการวิเคราะห์ข้อสอบช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงข้อสอบแต่ละข้อ พัฒนาทักษะการเขียนข้อสอบ และนำข้อสอบที่มีคุณภาพกลับมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของการประเมิน สำหรับโรงเรียนสตรีศึกษา การดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบอย่างเป็นระบบจึงสามารถใช้เป็นหลักฐานหนึ่งในการสะท้อนกระบวนการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของเครื่องมือวัดผล การวิเคราะห์ข้อสอบช่วยให้ครูผู้สอนสามารถตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหาที่จัดการเรียนรู้ และข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงกระบวนการนำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลของครู สำหรับผู้เรียน การได้รับการประเมินด้วยเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพย่อมช่วยให้ผลการประเมินมีความเป็นธรรมและสะท้อนความสามารถได้เหมาะสมมากขึ้น ผลคะแนนที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนทราบระดับความรู้ ความสามารถ จุดเด่น และประเด็นที่ควรพัฒนา รวมทั้งช่วยให้ครูสามารถให้คำแนะนำหรือจัดกิจกรรมเสริมเพิ่มเติมได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การวิเคราะห์ข้อสอบจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะผลจากการวิเคราะห์มิได้สิ้นสุดอยู่ที่การรายงานค่าทางสถิติ แต่สามารถนำไปสู่การปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้จัดทำจึงเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

โรงเรียนสตรีศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากนักเรียนจำนวน ๒๘ คน เพื่อศึกษาคุณภาพของข้อสอบทั้งในส่วนข้อสอบปรนัยและข้อสอบอัตนัย พิจารณาคุณภาพรายข้อ วิเคราะห์ผลคะแนน และศึกษาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์ที่ได้จะใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น พัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน และนำไปประกอบการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรและบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การดำเนินการดังกล่าวยังสะท้อนถึงการพัฒนางานของครูผู้สอนในด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ ครูไม่ได้ใช้ผลการสอบเพียงเพื่อบันทึกคะแนนหรือตัดสินผลการเรียนเท่านั้น แต่มีการนำข้อมูลจากผลการตอบข้อสอบมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ สรุปผล และนำข้อมูลที่ได้กลับไปใช้วางแผนปรับปรุงทั้งเครื่องมือวัดผลและกระบวนการจัดการเรียนรู้ อันเป็นกระบวนการที่ช่วยยกระดับคุณภาพการวัดและประเมินผล และส่งเสริมให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย มีหลักฐานเชิงประจักษ์ และสามารถตรวจสอบได้

ดังนั้น การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบจึงถือเป็นกระบวนการสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่าง **หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาผู้เรียน** เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เมื่อครูผู้สอนสามารถสร้างข้อสอบที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด วิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบหลังนำไปใช้ และนำผลที่ได้กลับมาปรับปรุงการสอนและเครื่องมือประเมินอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลให้การวัดและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และช่วยสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสตรีศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนค่ะ

๒.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสตรีศึกษา
๒. เพื่อศึกษาคุณภาพของข้อสอบปรนัยจำนวน ๔๕ ข้อ และข้อสอบอัตนัยจำนวน ๓ ข้อ โดยพิจารณาค่าอำนาจจำแนก ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามวิธีของ Lovett
๓. เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อสอบไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแบบทดสอบ ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. วิธีดำเนินการ

การวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ **๑** ปีการศึกษา **๒๕๖๙** รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท**๓๒๑๐๑** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ **๕** โรงเรียนสตรีศึกษา ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๒๘ คน ซึ่งเป็นผู้เข้าสอบแบบทดสอบวัดผลปลายภาค รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ กลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

๓.๒ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดผลปลายภาค รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ **๕** ประกอบด้วยข้อสอบ ปรนัยจำนวน **๔๕** ข้อ คะแนนรวม **๑๕** คะแนน และข้อสอบ อัตนัยจำนวน **๓** ข้อ คะแนนรวม **๑๕** คะแนน รวมคะแนนทั้งฉบับ **๓๐** คะแนน โดยข้อสอบอัตนัยแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม **๕** คะแนน

๓.๓ เก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการทำแบบทดสอบของนักเรียนทั้ง ๒๘ คน โดยบันทึกผลการตอบข้อสอบปรนัยเป็นรายข้อและบันทึกคะแนนข้อสอบอัตนัยเป็นรายบุคคลเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

๓.๔ วิเคราะห์ข้อสอบปรนัย

นำผลการตอบข้อสอบปรนัยจำนวน **๔๕** ข้อมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ และพิจารณาการผ่านเกณฑ์คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ **๐.๒๐ ขึ้นไป** ถือว่าผ่านเกณฑ์คุณภาพ ส่วนข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า **๐.๒๐** นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในครั้งต่อไป ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับเอกสารตัวอย่างที่ใช้วิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์

๓.๕ วิเคราะห์ข้อสอบอัตนัย

นำคะแนนข้อสอบอัตนัยทั้ง **๓** ข้อของนักเรียนจำนวน **๒๘** คน มาวิเคราะห์เป็นรายข้อและภาพรวม โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพ เพื่อศึกษาผลการตอบข้อสอบอัตนัยและความสามารถของผู้เรียนในด้านการเขียนอธิบาย การแสดงความคิดเห็น และการใช้ความรู้เกี่ยวกับสำนวนไทย

๓.๖ วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ โดยใช้วิธีของ Lovett เพื่อพิจารณาความสม่ำเสมอและความน่าเชื่อถือของผลการวัด ทั้งในส่วนของข้อสอบปรนัยและข้อสอบอัตนัย โดยกำหนดคะแนนเกณฑ์ตามเกณฑ์ผ่านร้อยละ ๖๐ ของคะแนนเต็มในแต่ละส่วน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวัดผลปลายภาค รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา **ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕** ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑. ค่าร้อยละ (Percentage)

ใช้สำหรับวิเคราะห์ผลคะแนนของนักเรียนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับคะแนนเต็ม

$$P=\frac{X}{T}\times๑๐๐$$

เมื่อP แทน ค่าร้อยละ

X แทน คะแนนที่ได้

T แทน คะแนนเต็ม

ตัวอย่าง ข้อเขียนข้อหนึ่งคะแนนเต็ม **๕** คะแนน มีคะแนนเฉลี่ย **๔.๐๐** คะแนน

$$P=\frac{๔.๐๐}{๕}\times๑๐๐=๘๐.๐๐$$

ดังนั้น คิดเป็นร้อยละ **๘๐.๐๐**

๒. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

ใช้หาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจำนวน **๒๘** คน ทั้งรายข้อและคะแนนรวม

$$ \bar{X}=\frac{\sum X}{N} $$

เมื่อ

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งนี้เท่ากับ **๒๘ คน**

๓. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ใช้พิจารณาการกระจายของคะแนนนักเรียนว่าคะแนนแต่ละคนแตกต่างจากค่าเฉลี่ยมากน้อยเพียงใด

$$ S.D.=\sqrt{\frac{\sum(X-\bar{X})^๒}{N-๑}} $$

เมื่อ

$S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนของนักเรียนแต่ละคน

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนนักเรียน

๔. ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (Difficulty: p)

ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อสอบปรนัยเป็นรายข้อ โดยพิจารณาสัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูก

$$ p=\frac{H+L}{N} $$

เมื่อ

p แทน ค่าความยากง่ายของข้อสอบ

H แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

L แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนผู้สอบในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำรวมกัน

เกณฑ์การแปลผลตามเอกสารตัวอย่างคือ

ค่า p	การแปลความหมาย
๐.๐๐–๐.๑๙	ยากมาก
๐.๒๐–๐.๓๙	ค่อนข้างยาก
๐.๔๐–๐.๖๐	ยากง่ายปานกลาง
๐.๖๑–๐.๘๐	ค่อนข้างง่าย
๐.๘๑–๑.๐๐	ง่ายมาก

โดยข้อสอบที่มีคุณภาพควรมีค่าความยากง่ายประมาณ **๐.๒๐–๐.๘๐**

๕. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r)

ใช้พิจารณาความสามารถของข้อสอบในการจำแนกนักเรียนที่มีความสามารถสูงและต่ำ

$$ r=\frac{H-L}{N/๒} $$

เมื่อ

r แทน ค่าอำนาจจำแนก

H แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

L แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนผู้สอบในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำรวมกัน

เกณฑ์สำคัญที่ใช้ในไฟล์ตัวอย่าง คือ **ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ ๐.๒๐ ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์คุณภาพ**

สามารถแปลผลเพื่อใช้ในตารางได้ดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก	การแปลผล
ต่ำกว่า **๐.๒๐**	อำนาจจำแนกต่ำ / ไม่ผ่าน
๐.๒๐–๐.๓๙	อำนาจจำแนกปานกลาง
๐.๔๐–๐.๕๙	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง
๐.๖๐ ขึ้นไป	อำนาจจำแนกสูง

๖. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามวิธี Lovett

สูตรมาตรฐานของ Lovett ที่นิยมใช้กับแบบทดสอบอิงเกณฑ์แบบให้คะแนนถูก–ผิด คือ

$$r_{cc} = ๑- \frac{\sum X_i(K-X_i)} {(K-๑)\sum(X_i-C)^๒}$$

เมื่อ

r_{cc} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์

X_i แทน คะแนนรวมของผู้สอบแต่ละคน

K แทน จำนวนข้อสอบ

C แทน คะแนนเกณฑ์ที่กำหนด

N แทน จำนวนผู้สอบ

สำหรับข้อสอบปรนัยของคุณ ใช้ข้อมูล **๔๕ ข้อ นักเรียน ๒๘ คน** และกำหนดคะแนนเกณฑ์ตามที่ใช้ในรายงาน

สำหรับข้อเขียน ๓ ข้อ

ข้อเขียนของคุณมี **๓ ข้อ ข้อละ ๕ คะแนน รวม ๑๕ คะแนน** แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ **๑** ดังนั้น ในส่วนวิเคราะห์ข้อเขียน แนะนำให้ใช้สถิติหลักคือ **ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละ** พร้อมแปลระดับคุณภาพ ซึ่งเหมาะกับข้อมูลคะแนนแบบหลายระดับ **๐–๕** มากกว่าการนำสูตรข้อสอบถูก–ผิดมาใช้โดยตรง

สามารถตั้งหัวข้อในรายงานว่า:

“สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ตามวิธีของ Lovett”

๓.๗ แปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์

นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมสรุปจำนวนข้อสอบที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และพิจารณาคุณภาพของแบบทดสอบในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงข้อสอบและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

๓.๘ นำผลไปใช้ในการพัฒนา

นำผลจากการวิเคราะห์ข้อสอบมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงข้อคำถามที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ พัฒนาการสร้างข้อสอบให้มีความเหมาะสมกับระดับชั้น และใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนจัดการเรียนรู้ การสอนซ่อมเสริม และการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของรายวิชาภาษาไทยค่ะ

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลปลายภาค รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ทั้งในส่วนของข้อสอบปรนัยและข้อสอบอัตนัย เพื่อนำผลไปใช้พิจารณาปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

๒. ทำให้ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อสอบ เช่น ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น คะแนนเฉลี่ย และร้อยละ มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

๓. สามารถนำข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคลังข้อสอบ และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบการพัฒนางานด้านการวัดและประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสตรีศึกษา ให้มีความเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕. ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ

จากการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา **ท๓๒๑๐๑** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสตรีศึกษา ซึ่งใช้กับนักเรียนจำนวน **๒๘ คน** แบบทดสอบประกอบด้วยข้อสอบปรนัยจำนวน **๔๕ ข้อ** คะแนนรวม **๑๕ คะแนน** และข้อสอบอัตนัยจำนวน **๓ ข้อ** คะแนนรวม **๑๕ คะแนน** รวมคะแนนทั้งฉบับ **๓๐ คะแนน** โดยข้อสอบอัตนัยแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม ๕ คะแนน แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อสอบปรนัย พบว่า ข้อสอบจำนวน **๔๕ ข้อ** มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพจำนวน **๔๓ ข้อ** คิดเป็นร้อยละ **๙๕.๕๖** และมีข้อสอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน **๒ ข้อ** คิดเป็นร้อยละ **๔.๔๔** ได้แก่ ข้อ **๒๐ และข้อ ๔๐** ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงควรนำไปพิจารณาปรับปรุงในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ตัวเลือก หรือความชัดเจนของข้อคำถามก่อนนำไปใช้ในครั้งต่อไป ส่วนข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ส่วนใหญ่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง และสูง แสดงให้เห็นว่าข้อสอบส่วนใหญ่สามารถจำแนกผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเอกสารตัวอย่างใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ **๐.๒๐ ขึ้นไป** เป็นเกณฑ์พิจารณาว่าข้อสอบผ่านคุณภาพ สำหรับข้อสอบอัตนัยจำนวน **๓ ข้อ คะแนนเต็มรวม ๑๕ คะแนน** จากข้อมูลคะแนนของนักเรียนจำนวน ๒๘ คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวม **๑๑.๗๙ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๗๘.๕๗** อยู่ในระดับ **ดี** โดยมีคะแนนสูงสุด **๑๕ คะแนน** และคะแนนต่ำสุด **๙ คะแนน** เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๒ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ **๔.๑๑ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๘๒.๑๔** อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือข้อที่ ๑ มีคะแนนเฉลี่ย **๓.๙๖ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๗๙.๒๙** อยู่ในระดับดี และข้อที่ ๓ มีคะแนนเฉลี่ย **๓.๗๑ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๗๔.๒๙** อยู่ในระดับดี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลการสอบในภาพรวม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำข้อสอบได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉพาะในส่วนของข้อสอบอัตนัยซึ่งสะท้อนความสามารถด้านการเขียนอธิบาย การแสดงความคิดเห็น และการนำความรู้เรื่องสำนวนไทยไปใช้ตอบคำถามได้ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนข้อสอบปรนัยส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์คุณภาพและมีอำนาจจำแนกเหมาะสม จึงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตาม ข้อสอบบางข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำควรได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ข้อคำถามมีความชัดเจน สามารถวัดพฤติกรรมตามตัวชี้วัดได้ตรงตามจุดประสงค์ และมีประสิทธิภาพในการจำแนกผู้เรียนมากขึ้น ทั้งนี้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อสอบสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพข้อสอบ การปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และการวางแผนการวัดและประเมินผลในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โดยสรุป แบบทดสอบวัดผลปลายภาค รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา **ท๓๒๑๐๑** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ฉบับนี้ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับที่เหมาะสม ข้อสอบส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์คุณภาพ และผลการตอบของนักเรียนสะท้อนว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดี จึงสามารถนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนาแบบทดสอบ ตลอดจนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาได้ต่อไป

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสตรีศึกษา ซึ่งใช้กับนักเรียนจำนวน ๒๘ คน พบว่า แบบทดสอบประกอบด้วยข้อสอบปรนัยจำนวน ๔๕ ข้อ คะแนนรวม ๑๕ คะแนน และข้อสอบอัตนัยจำนวน ๓ ข้อ คะแนนรวม ๑๕ คะแนน รวมคะแนนทั้งฉบับ ๓๐ คะแนน โดยในส่วนของข้อสอบอัตนัย ข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒ ข้อละ ๕ คะแนน ส่วนข้อที่ ๓ แบ่งเป็นสำนวนไทย ๕ ข้อย่อย ข้อละ ๑ คะแนน รวม ๕ คะแนน แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อสอบปรนัยจำนวน ๔๕ ข้อ พบว่า ข้อสอบผ่านเกณฑ์คุณภาพจำนวน ๔๓ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๕๖ และมีข้อสอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๒ ข้อ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๔ ได้แก่ ข้อ ๒๐ และข้อ ๔๐ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ในเอกสารตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อสอบได้กำหนดว่า ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ ๐.๒๐ ขึ้นไปถือว่ามีอำนาจจำแนกและผ่านเกณฑ์คุณภาพ ส่วนข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า ๐.๒๐ ควรพิจารณาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ในครั้งต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ครั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า ข้อสอบส่วนใหญ่สามารถจำแนกผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันได้ในระดับที่เหมาะสม และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ข้อสอบปรนัยที่ผ่านเกณฑ์ส่วนใหญ่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง และสูง แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการแยกผู้เรียนที่มีความสามารถสูงและต่ำออกจากกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะสำคัญของข้อสอบที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ข้อสอบข้อที่ ๒๐ และข้อที่ ๔๐ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกต่ำ ควรได้รับการตรวจสอบในรายละเอียด เช่น ความชัดเจนของคำถาม ความถูกต้องและความเหมาะสมของตัวเลือก การใช้ภาษา ความสอดคล้องกับตัวชี้วัด ตลอดจนระดับความยากของข้อสอบ เพื่อพิจารณาว่าสาเหตุที่ทำให้ข้อสอบมีอำนาจจำแนกต่ำเกิดจากตัวข้อสอบหรือจากลักษณะของเนื้อหาที่ใช้วัด แล้วจึงนำไปปรับปรุงก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางในเอกสารตัวอย่าง ซึ่งระบุว่าการวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อมีประโยชน์ต่อการตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบ ช่วยให้ทราบว่าข้อสอบยากหรือง่ายเกินไปหรือไม่ มีอำนาจจำแนกหรือไม่ ใช้ภาษาถูกต้องและชัดเจนหรือไม่ และตัวลวงมีประสิทธิภาพเพียงใด อีกทั้งยังช่วยให้ครูสามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับข้อสอบอัตนัยจำนวน ๓ ข้อ จากข้อมูลคะแนนของนักเรียนทั้ง ๒๘ คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวม ๑๑.๗๙ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๕๗ อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนสูงสุด ๑๕ คะแนน และคะแนนต่ำสุด ๙ คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๒ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ๔.๑๑ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๑๔ อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือข้อที่ ๑ มีคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๖ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๒๙ อยู่ในระดับดี และข้อที่ ๓ มีคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๑ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๙ อยู่ในระดับดี ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำข้อสอบอัตนัยได้ในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะข้อที่ ๒ ซึ่งเป็นข้อที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของแพทย์ที่ดี นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิดเห็นและเรียบเรียงเหตุผลเป็นภาษาเขียนได้ค่อนข้างดี ส่วนข้อที่ ๑ ซึ่งให้นักเรียนอธิบายการวางแผนใช้เงินเดือนก็มีผลการตอบอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการอธิบายสถานการณ์ได้ ส่วนข้อที่ ๓ ซึ่งเป็นการบอกความหมายของ

สำนวนไทย มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าสองข้อแรกเล็กน้อย จึงอาจสะท้อนว่าผู้เรียนบางส่วนยังต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องความเข้าใจความหมายของสำนวนและการนำความรู้ทางภาษาไปใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ทั้งข้อสอบปรนัยและอัตนัยร่วมกัน พบว่า แบบทดสอบสามารถวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้หลายด้าน ทั้งความรู้ ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ การเลือกใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็น และการเขียนอธิบาย ซึ่งมีความเหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาภาษาไทย อีกทั้งข้อสอบในไฟล์ต้นฉบับยังครอบคลุมตัวชี้วัดหลายด้าน เช่น การวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม การวิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล การใช้คำราชาศัพท์ การพูดในโอกาสต่าง ๆ การแต่งบทร้อยกรอง การอ่าน และการผลิตงานเขียน แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑ จึงสะท้อนให้เห็นว่าแบบทดสอบมีการวัดผลที่ครอบคลุมทักษะสำคัญของรายวิชาในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ครั้งนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาแบบทดสอบควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพควรนำมาทบทวนและปรับแก้ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ผลคะแนนข้อเขียนที่แตกต่างกันในแต่ละข้อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เช่น การเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับสำนวนไทย การใช้ภาษาในบริบทต่าง ๆ และการฝึกเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษาไทยที่สมบูรณ์และสอดคล้องกับตัวชี้วัดมากยิ่งขึ้น ในภาพรวม ผลการวิเคราะห์สะท้อนให้เห็นว่าแบบทดสอบฉบับนี้มีคุณภาพในระดับที่เหมาะสม ข้อสอบส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์คุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในส่วนข้ออัตนัยอยู่ในระดับดี จึงสามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแบบทดสอบ การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลในครั้งต่อไปได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้เป็นหลักฐานประกอบการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสตรีศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรนำผลการวิเคราะห์ข้อสอบไปใช้ปรับปรุงข้อสอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์ โดยเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำ ให้มีความชัดเจน เหมาะสมกับระดับชั้น และสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้มากยิ่งขึ้น
๒. ควรนำผลคะแนนและผลการวิเคราะห์ข้อสอบอัตนัยไปใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะที่ผู้เรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าด้านอื่น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้และการสอนซ่อมเสริมเป็นไปอย่างตรงจุด
๓. ควรดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบอย่างต่อเนื่องทุกครั้งหลังการสอบ และนำข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์มาจัดเก็บเป็นคลังข้อสอบของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของโรงเรียนสตรีศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙

สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์
ชื่อแบบทดสอบ แบบทดสอบวัดผลปลายภาค รายวิชาภาษาไทย
รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙
ผู้จัดทำ นางสาวเกษราภรณ์ ปัญยาง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียน สตรีศึกษา
จำนวนผู้สอบ ๒๘ คน จำนวนข้อสอบปรนัย ๔๕ ข้อ คะแนนเต็มข้อสอบปรนัย ๑๕ คะแนน
กำหนดคะแนนเกณฑ์ (c) ไว้ที่ ๙ คะแนน ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์

ข้อ	ตัวเลือกที่ถูกต้อง	อำนาจจำแนก (B)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
๑	(๔)	๐.๘๖	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒	(๑)	๐.๗๙	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓	(๑)	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๔	(๔)	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๕	(๑)	๐.๓๖	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
๖	(๔)	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๗	(๑)	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๘	(๑)	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๙	(๒)	๐.๗๙	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๐	(๑)	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๑	(๓)	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๒	(๑)	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๓	(๓)	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๔	(๔)	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๕	(๓)	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๖	(๑)	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๗	(๔)	๐.๕๔	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๘	(๓)	๐.๓๖	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน

๑๙	(๑)	๐.๗๕	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๐	(๒)	๐.๑๔	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
๒๑	(๓)	๐.๔๖	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๒๒	(๓)	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๒๓	(๑)	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๔	(๒)	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๕	(๓)	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๒๖	(๒)	๐.๕๔	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๒๗	(๓)	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๘	(๑)	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๙	(๔)	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๓๐	(๒)	๐.๓๖	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
๓๑	(๓)	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๓๒	(๔)	๐.๗๙	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๓	(๓)	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๓๔	(๑)	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๕	(๑)	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๖	(๒)	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๗	(๓)	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๘	(๑)	๐.๗๕	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๙	(๓)	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๔๐	(๑)	๐.๑๘	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
๔๑	(๓)	๐.๕๔	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๔๒	(๑)	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน

๔๓	(๔)	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๔๔	(๑)	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๔๕	(๒)	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อสอบจำนวน ๔๕ ข้อ มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๔๓ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๑–๑๙, ข้อ ๒๑–๓๙ และข้อ ๔๑–๔๕ และมีข้อสอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๒๐ และข้อ ๔๐ คิดเป็นข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๙๕.๕๖ และข้อสอบที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๔.๔๔

ข้อสอบอัตนัยมีจำนวน ๓ ข้อ คะแนนเต็มรวม ๑๕ คะแนน โดยแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม ๕ คะแนน วิเคราะห์จากผลการตอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๒๘ คน โดยพิจารณาค่าร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับในแต่ละข้อ และแปลผลตามระดับคุณภาพ เพื่อใช้พิจารณาคุณภาพของข้อสอบและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในแต่ละข้อ ข้อสอบอัตนัยในแบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วยการเขียนอธิบายการแสดงความคิดเห็น และการบอกความหมายของสำนวนไทย

คนที่	ข้อ ๑ /๕	ข้อ ๒ /๕	ข้อ ๓ /๕	รวม /๑๕	ร้อยละ
๑	๕	๕	๕	๑๕	๑๐๐.๐๐
๒	๕	๕	๔	๑๔	๙๓.๓๓
๓	๕	๔	๕	๑๔	๙๓.๓๓
๔	๔	๕	๕	๑๔	๙๓.๓๓
๕	๔	๕	๔	๑๓	๘๖.๖๗
๖	๕	๔	๔	๑๓	๘๖.๖๗
๗	๔	๔	๕	๑๓	๘๖.๖๗
๘	๔	๕	๔	๑๓	๘๖.๖๗
๙	๕	๔	๔	๑๓	๘๖.๖๗
๑๐	๔	๔	๔	๑๒	๘๐.๐๐
๑๑	๔	๕	๓	๑๒	๘๐.๐๐
๑๒	๔	๔	๔	๑๒	๘๐.๐๐
๑๓	๔	๔	๔	๑๒	๘๐.๐๐
๑๔	๔	๔	๓	๑๑	๗๓.๓๓
๑๕	๔	๔	๓	๑๑	๗๓.๓๓
๑๖	๔	๔	๓	๑๑	๗๓.๓๓
๑๗	๔	๔	๔	๑๒	๘๐.๐๐
๑๘	๔	๔	๓	๑๑	๗๓.๓๓
๑๙	๔	๔	๔	๑๒	๘๐.๐๐
๒๐	๔	๔	๓	๑๑	๗๓.๓๓
๒๑	๔	๔	๔	๑๒	๘๐.๐๐

๒๒	๔	๔	๓	๑๑	๗๓.๓๓
๒๓	๓	๔	๔	๑๑	๗๓.๓๓
๒๔	๓	๔	๓	๑๐	๖๖.๖๗
๒๕	๓	๔	๓	๑๐	๖๖.๖๗
๒๖	๓	๓	๓	๙	๖๐.๐๐
๒๗	๓	๓	๓	๙	๖๐.๐๐
๒๘	๓	๓	๓	๙	๖๐.๐๐

สรุปผลการวิเคราะห์คะแนนข้อสอบอัตนัยของนักเรียนจำนวน ๒๘ คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนรวมเฉลี่ย ๑๑.๗๙ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๕๗ อยู่ในระดับดี โดยข้อที่ ๒ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ ๔.๑๑ คะแนน รองลงมาคือข้อที่ ๑ มีคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๖ คะแนน และข้อที่ ๓ มีคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๑ คะแนน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำข้อสอบอัตนัยได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด และมีผลสัมฤทธิ์โดยรวมอยู่ในระดับดี

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธี Lovett

ข้อ	อำนาจจำแนก (B)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
๑	๐.๘๖	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒	๐.๗๙	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๔	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๕	๐.๓๖	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
๖	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๗	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๘	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๙	๐.๗๙	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๐	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๑	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๒	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๓	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๔	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๕	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๑๖	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๗	๐.๕๔	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๑๘	๐.๓๖	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
๑๙	๐.๗๕	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๐	๐.๑๔	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
๒๑	๐.๔๖	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน

๒๒	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๒๓	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๔	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๕	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๒๖	๐.๕๔	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๒๗	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๘	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๒๙	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๓๐	๐.๓๖	อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
๓๑	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๓๒	๐.๗๙	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๓	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๓๔	๐.๗๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๕	๐.๖๔	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๖	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๗	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๘	๐.๗๕	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๓๙	๐.๕๗	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๔๐	๐.๑๘	อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
๔๑	๐.๕๔	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๔๒	๐.๔๓	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๔๓	๐.๖๘	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
๔๔	๐.๕๐	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
๔๕	๐.๖๑	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์จำนวน ๔๕ ข้อ โดยใช้วิธี Lovett พบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๖ แสดงว่าแบบทดสอบมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ โดยมีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพจำนวน ๔๓ ข้อ และข้อที่ควรปรับปรุงจำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ ข้อ ๒๐ และข้อ ๔๐

ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธี Lovett จากข้อสอบอัตนัยจำนวน **๓ ข้อ ข้อละ ๕ คะแนน รวมคะแนนเต็ม ๑๕ คะแนน**

คนที่	ข้อ ๑ /๕	ข้อ ๒ /๕	ข้อ ๓ /๕	รวม /๑๕
๑	๕	๕	๕	๑๕
๒	๕	๕	๔	๑๔
๓	๕	๔	๕	๑๔
๔	๔	๕	๕	๑๔
๕	๔	๕	๔	๑๓
๖	๕	๔	๔	๑๓
๗	๔	๔	๕	๑๓
๘	๔	๕	๔	๑๓
๙	๕	๔	๔	๑๓
๑๐	๔	๔	๔	๑๒
๑๑	๔	๕	๓	๑๒
๑๒	๔	๔	๔	๑๒
๑๓	๔	๔	๔	๑๒
๑๔	๔	๔	๓	๑๑
๑๕	๔	๔	๓	๑๑
๑๖	๔	๔	๓	๑๑
๑๗	๔	๔	๔	๑๒
๑๘	๔	๔	๓	๑๑
๑๙	๔	๔	๔	๑๒
๒๐	๔	๔	๓	๑๑
๒๑	๔	๔	๔	๑๒
๒๒	๔	๔	๓	๑๑
๒๓	๓	๔	๔	๑๑
๒๔	๓	๔	๓	๑๐
๒๕	๓	๔	๓	๑๐
๒๖	๓	๓	๓	๙
๒๗	๓	๓	๓	๙
๒๘	๓	๓	๓	๙

สรุปผลการวิเคราะห์คะแนนข้อสอบอัตนัยรายบุคคลจากการวิเคราะห์คะแนนข้อสอบอัตนัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน **๒๘ คน** ข้อสอบอัตนัยจำนวน **๓ ข้อ คะแนนเต็มรวม ๑๕ คะแนน** พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวม **๑๑.๗๙ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๗๘.๕๗** โดยมีคะแนนสูงสุด **๑๕ คะแนน** และคะแนนต่ำสุด **๙ คะแนน** ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมเท่ากับ **๑.๕๗**เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า **ข้อที่ ๒**

มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด **๔.๑๑ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๘๒.๑๔** รองลงมาคือ **ข้อที่ ๑** มีคะแนนเฉลี่ย **๓.๙๖ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๗๙.๒๙** และ **ข้อที่ ๓** มีคะแนนเฉลี่ย **๓.๗๑ คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **๗๔.๒๙** ตามลำดับ โดยภาพรวมผลการทำข้อสอบอัตนัยของนักเรียนอยู่ในระดับ **ดี** และนักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำข้อสอบได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (๒๕๕๘). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ ๗. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ทิศนา แขมมณี. (๒๕๕๙). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ ๒๐. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิเคราะห์ข้อสอบอภิชญา สาทวงศ์

สุธี เฮงวิชัย. (๒๕๕๓). *การสร้างเครื่องมือวิเคราะห์ข้อสอบ*. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

โรงเรียนสตรีศึกษา. (๒๕๖๙). *แบบทดสอบวัดผลปลายภาค ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕*. ร้อยเอ็ด: โรงเรียนสตรีศึกษา. แบบทดสอบปลายภาคเรียนที่ ๑